

Till Socialstyrelsen

E-post: socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

Diarienummer: 4.1-20826/2026

Remissvar avseende förslag till föreskrifter med anledning av krav på delegering för ersättning inom det statliga tandvårdsstödet

Sveriges Tandläkarförbund är den odontologiska professionens organisation. Vår uppgift är att ta tillvara tandläkares intressen i just de frågor som rör tandläkaryrket. Våra medlemsorganisationer är tandläkarstuderande, forskare, egenföretagare och anställda tandläkare. Vi är Sveriges bredaste nätverk för tandläkare och samlar ca 7000 medlemmar.

Först och främst vill vi tacka för möjligheten att yttra sig över remissen. Förbundet har även fått möjlighet att framföra sina synpunkter vid de möten som Socialstyrelsen har anordnat om delegering, vilket vi uppskattar. Tandläkarförbundet ser positivt på Socialstyrelsens ambition att tydliggöra regelverket för delegering och därigenom skapa bättre förutsättningar för en patientsäker och ändamålsenlig vård.

Samtidigt behöver vi påpeka att remissunderlaget i flera delar är svårt att överblicka och att konsekvenserna av de föreslagna förändringarna därför inte alltid är tydliga. Förbundet uppfattar att en av utgångspunkterna för förändringen är behovet av att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan vårdgivaren och den legitimerade tandläkaren. Denna ansvarsfördelning behöver enligt vår mening framgå klart och konsekvent av regelverket. Även kopplingen mellan delegeringsreglerna, patientsäkerheten och frågor om ersättning och utbetalning behöver beskrivas på ett sätt som minimerar risken för olika tolkningar.

Sveriges Tandläkarförbund anser att det finns en grundläggande problematik i att regelverk och terminologi som i första hand är utformade för att säkerställa patientsäkerhet används för att hantera en fråga om statlig ersättning. Den centrala frågan är enligt förbundets uppfattning inte vem som har rätt att utföra en viss åtgärd ur ett patientsäkerhets- eller behörighetsperspektiv, utan vem som har rätt att rapportera åtgärden och därmed få ersättning från Försäkringskassan.

Förbundet ifrågasätter därför att TLV:s regler om ersättningsrätt i så stor utsträckning knyts till legitimation, snarare än till den faktiska behörigheten att utföra en viss åtgärd. Problemet förstärks när delegering används för att utvidga kretsen av personer som kan utföra åtgärder som är ersättningsberättigade. Detta riskerar att göra tillämpningen onödigt komplicerad.

Förbundet ser positivt på att Socialstyrelsen inte föreslår en alltför detaljerad och stelbent ordning där varje enskilt vårdmoment måste formaliseras genom särskilda administrativa åtgärder. Vi uppfattar att arbetsfördelningen i stor utsträckning kan fortsätta som i dag, men när en icke-legitimerad person självständigt utför en ersättningsberättigad arbetsuppgift blir det betydligt viktigare att kunna visa att det finns en korrekt delegation. Med det sagt noterar vi att det fortfarande finns en gråzon kring skillnaden mellan arbetsfördelning, delegering och överlåtande av enskilda vårdmoment. Vi vill varna för att otydliga regler kan leda till skillnader i hur olika kliniker organiserar arbetet och hur Försäkringskassan bedömer rätten till ersättning.

Förbundet har förståelse för att kraven på dokumentation och möjligheten att i efterhand visa hur en delegering har hanterats behöver vara tydliga. Vi vill samtidigt upprepa TEV:s uppmaning om att dokumentationskrav ska stå i rimlig proportion till den faktiska patientsäkerhetsrisken och till syftet med regleringen.

Förbundet uppfattar att förslaget har för avsikt att kunna använda tandläkarstundeter som en resurs som inkluderas i systemet och i tandvårdsstödet. Vi ser viss problematik här. En student kan, inom ramen för Socialstyrelsens föreskrifter och under adekvat handledning, vara behörig att utföra exempelvis fyllningsterapi eller subgingival depuration, men sakna möjlighet att rapportera åtgärden inom tandvårdsstödet eftersom rapporteringsrätten enligt TLV:s regelverk är knuten till legitimation. Konsekvensen blir att en åtgärd som är tillåten att utföra ur ett behörighets- och patientsäkerhetsperspektiv ändå kan bli icke ersättningsberättigad.

Vi är inte helt övertygade om att delegation används som en biljett till ersättning, snarare än som ett verktyg som är kopplat till patientsäkerhet och samarbete.

Tandläkarförbundet vill, i likhet med Tjänstetandläkarna, göra Socialstyrelsen uppmärksam på konsekvenser kring ansvarsfrågan utifrån patientsäkerhetsperspektiv. Vid delegering ska den som tar emot delegationen inte bara kunna utföra själva uppgiften, utan också kunna

bedöma risker och konsekvenser av de delegerade uppgifterna. Det ställs sålunda stora krav på den som tar emot delegationen.

Det finns många aktörer vid en delegation, dels vårdgivaren som har det övergripande patientsäkerhetsansvaret, tandläkaren som delegerar och annan personal som tar emot delegationen. I det fallet det uppstår ett fel i patientbehandlingen finns en osäkerhet i ansvarsdelen beroende på situationen. Denna oklarhet kan orsaka en osäkerhet hos tandläkare som förväntas delegera. Tjänstetandläkarna efterfrågar därför ett klargörande kring hur ansvaret fördelas i det fall något inte blir som tänkt i behandlingen.

Slutligen vill vi understryka vikten av att regelverket utformas så att det blir tydligt, förutsägbart och enkelt att tillämpa i den kliniska vardagen. Det gäller såväl för tandläkare och annan personal som för vårdgivare och patienter. Ett regelverk som lämnar alltför stort utrymme för tolkning riskerar att leda till olika tillämpning mellan verksamheter och därmed i förlängningen skapa osäkerhet både för vårdgivare och behandlande personal.

Vänliga hälsningar
Sveriges Tandläkarförbund

Chaim Zlotnik
Ordförande